

HARRAN ÜNİVERSİTESİ SAĞLIK YÜKSEKOKULU
ÖĞRENCİLERİNİN HEMŞİRELİK MESLEĞİ HAKKINDAKİ BİLGİ,
DÜŞÜNCE VE BEKLENTİLERİ

Selma DİNÇ*

Özlem KAYA**

Zeynep ŞİMŞEK***

Kabul Tarihi:11.11.2005

ÖZET

Tanımlayıcı nitelikteki bu çalışmada, hemşirelik bölümünde okuyan öğrencilerin hemşirelik mesleği hakkındaki bilgi, düşünce ve beklentilerinin saptanması amaçlanmıştır. Araştırmanın örneğini Harran Üniversitesi Sağlık Yüksekokulu Hemşirelik bölümünde 2004-2005 yılında okuyan toplam 116 öğrenci oluşturmuştur. Araştırmacılar tarafından araştırmanın amacına uygun bir anket formu geliştirilmiştir. Bulgular incelendiğinde, genel olarak öğrencilerin %42.3'ünün ilk tercihlerinin hemşirelik mesleği olduğu, ve yıllara göre bu oranın anlamlı olarak arttığı saptanmıştır ($p<0.05$). Öğrencilerin %42.7'sinin hemşirelik eğitimine başladıklarında ilk düşünceleri olumludur. Meslekle ilgili bilgi ve uygulamalı derslerin sayısı arttıkça bu oran anlamlı olarak % 70.7'ye yükselmiştir ($p<0.05$). Öğrencilerin %50.9'u hemşirelerin iletişim becerilerinin yetersiz olmasının, %16.4'ü mezun olunan öğrenim düzeylerinin farklılığının, %32.7'si kadın mesleği olmasının, çalışma koşullarının olumsuzluğu ve görev, yetki ve sorumlulukların belirsiz olmasının hemşirelik imajını olumsuz yönde etkilediğini bildirmişlerdir. Öğrencilerin hemşirelik eğitimden beklentilerine bakıldığında ise, öğrencilerin çoğunluğu (%71.5) hemşirelikle ilgili uygulamaların artmasına ve öğretme yöntemlerine yönelik öneriler getirmişlerdir.

Anahtar kelimeler: Hemşirelik, meslek tercihi, hemşirelik eğitimi, imaj

ABSTRACT

Knowledge, Opinion and Expectations of Students in Harran University School of Nursing

In this descriptive study, it was aimed to determine knowledge, opinion and expectation of students about nursing. The study included 116 nursing students registered in Harran University Nursing Department between 2004-2005 semesters. A questionnaire which was developed by the researchers was used to collect data. According to the findings of this research, it was found that 42.3% of students chose the nursing as a first preference and increased this ratio by years significantly ($p<0.05$). 42.7% of students had positive opinion on nursing when started the nursing education. Increased the job knowledge and practices, positive opinion increased to 70.7% significantly ($p<0.05$). Students reported that image of nursing was affected negatively because of insufficient communication skills of nursing (50.9%), differences of educational level (16.4%), being women job (32.7%), negative working conditions, and undefined job descriptions and responsibility. In view of expectations of nursing education of students, the majority of them (71.5%) gave some advices such as teaching method, and number of practices related to nursing.

Key words: Nursing, job preference, nursing education, image.

*Arş.Gör. Harran Üniversitesi Sağlık Yüksekokulu

**Öğr.Gör. Harran Üniversitesi Sağlık Yüksekokulu

*** Doç Dr Harran Üniversitesi Sağlık Yüksekokulu

GİRİŞ

Meslek seçimi, bireyin çeşitli meslek gruplarından en iyi yapabileceğini düşündüğü faaliyetleri içeren ve kendisinin en üst düzeyde doyum sağlayacağına inandığı bir alana yönelmesidir. Türkiye’de çoğunlukla meslek seçimi, bireyin hızlı değişimleri yaşadığı ve kimliğini bulma krizi içinde bulunduğu ergenlik döneminde gerçekleşir (Çakmakçı ve Aycan 2003).

Genel olarak meslekleşme, dinamik bir süreçtir. Hemşirelik mesleği ise, toplumun her kesiminde kişinin bedensel, duygusal, ruhsal ve toplumsal sağlık gereksinimlerinin ışığında hemşirelik bakım planını yapan, bu planı uygulamaya koyan, uyguladığı bakım planını sistematik bir biçimde değerlendiren dinamik ve profesyonel bir süreçtir (Kocaman 2003, Kocaman 2004). Gelişen dünyamızın sağlık gereksinimleri artarken, hemşirelerin sağlık hizmetindeki rolünü de artmaktadır (Akbayrak ve ark. 2002, www.un.org.tr, Hatipoğlu 2000, Constantino et al. 2000). Diğer disiplinlerde olduğu gibi hemşirelikte de bilgiler bir yandan güncelliğini yitirirken, öte yandan yeni bilgiler hızla çoğalmaktadır. Hemşirenin temel işlevi, sağlıklı ya da hasta bireye bakım vermektir. Bu yüzden hemşireler, bireylerin sağlığının sürdürülmesi, hasta bireylerin yeniden sağlığına kavuşturulması için gerekli olan bilgi ve becerilerini öğrenimleri sırasında en üst düzeyde kazanmak durumundadırlar (Oru 1999, Kaiser 2004). Bunun yanı sıra, bakım kalitesini arttırmak için hem hasta hem de hemşire memnuniyetini arttırmak önemlidir. Meslek elemanının memnuniyetinin artması ise işini sevmesi ve işini iyi yapması için gerekli donanımların sağlanmasını gerektirir. Eğitim kurumlarının hizmetinden yararlanan öğrencilerin memnuniyetleri, eğitimde kalite iyileştirme çalışmaları için önemli bir veri kaynağıdır (Baykal ve ark. 2002).

Günümüzde tedavi merkezli bakım sisteminin yerini alan ve koruyucu hizmetleri ön plana çıkaran sağlıklı bireye, aileye ve topluma, birey merkezli bakım anlayışına dayanan bir sağlık sistemi üzerinde durulmaktadır. Bundan dolayı hemşireler, sistemi ve gereksinim duyulan değişimleri etkilemede daha etkin bir fonksiyona sahip olmakla birlikte, hemşirelerin sağlık bakımında işlevleri artmakta, bakım, eğitim, danışman, koordinatör ve araştırma fonksiyonları aynı ölçüde değişmekte ve gelişmektedir.

Eğitim kurumları başta pratik deneyim ve değerlendirmeler olmak üzere ülke çapında sürekli olarak yüksek nitelikli mezuniyet öncesi eğitim ve öğretimi verememektedir. Verilen eğitimlerin büyük bölümü ders saati açısından temel Avrupa Birliği (AB) şartlarına uymaktadır. Ancak anlamlı bilgi transferi, profesyonel kariyer gelişimi, yaşam boyu öğrenme ve profesyonel liderlik konusunda hala eksiklikler görüldüğü bildirilmektedir (T.C. Sağlık Bakanlığı Avrupa Komisyonu 2004, Beauregard et al. 2003). İyi eğitilmiş hemşire yetiştirmenin koşulu, kavramsal, duygusal ve psikomotor öğretim deneyimleri saptanarak, öğretici, yönetici ve öğrencilerin bu alanlarda bilinçlendirmektir.

Günümüzde üniversiteye girişler çoğu kez, istek ve yeteneklerin dışında rastlantı sonucu gerçekleştiğinden, seçtiği mesleği bilmeden, istemeden okuyan kişi sayısı her geçen gün artmaktadır. Kişinin kendi değerleri ile meslekte geliştireceği değerleri arasında dengeli bir nokta bulunduğu meslek seçimi de gerçekleşmiş olur. Ülkemizde hemşirelik mesleğinin ilerlemesi, statüsünün yükseltilmesi için bu mesleğin tam anlamıyla uygulanıp yerine getirilmesi önemlidir. Bu nedenle mesleği seçen kişilerin bilinçli olarak seçmeleri, iyi tanımaları, kabullenmeleri ve sevmeleri gerekmektedir. Böylece

yanlış ve eksik bilgilenmeler ve bu bilgilerin kaynağı belirlenerek, çalışan profesyonel kişilere yeterli tanıtım ve bilgilendirme ile hemşireliğin aranan ve tercih edilen bir meslek haline getirilmesine katkı sağlayabilir (Baykal ve ark. 2002, Karakuş ve ark. 2005, Kaya ve ark. 2004, Conk 1990).

Bu nedenle bu çalışmada, öğrencilerin hemşirelik mesleğine ilişkin bilgileri ve tercihleri incelenerek, öğrencilerin hemşireliği algılayış biçimleri ve algılanan düşüncenin nedenlerinin araştırılması planlanmıştır. Araştırmanın bulgularının Yüksek-okulumuzda hemşirelik öğrenim sürecindeki gerekli düzenlemelerin ve iyileştirmelerin yapılmasında rol oynayacağı düşünülmektedir.

GEREÇ VE YÖNTEM

Bu çalışma, hemşirelik bölümünde okuyan öğrencilerin hemşirelik mesleği hakkındaki bilgi, düşünce ve beklentilerinin saptanması amacıyla tanımlayıcı türde yapılmıştır. Araştırma Harran Üniversitesi Sağlık Yüksekokulu Hemşirelik bölümünde 2004-2005 yılında okuyan 116 hemşirelik öğrencisini kapsamaktadır. Araştırma için öncelikle öğrencilere araştırma hakkında kısa bilgi verilerek araştırmaya katılıp katılmayacakları sorulmuş ve öğrencilerin tümü katılmak istediğini belirterek 116 hemşirelik öğrenci araştırmanın örneğini oluşturmuştur. Araştırmanın verileri için anket formu oluşturulmuş, form her öğrenciye verilerek doldurmaları istenmiştir. Tüm öğrenciler anketleri doldurarak geri vermiştir. Anket formu, öğrencinin sosyo-demografik bilgileri, mesleği tercih etme nedeni, tercih sırası ve meslekle ilgili olumlu ve olumsuz düşüncelerini içermiştir. Araştırma sonunda elde edilen veriler SPSS 10.0 paket programında değerlendirilmiş,

gruplar arasındaki farkı değerlendirmede ki-kare önemlilik testi kullanılmıştır.

BULGULAR VE TARTIŞMA

Araştırmaya katılan öğrencilerin %25'i birinci sınıf, %22.4'ü ikinci sınıf, %18.1'i üçüncü sınıf ve %34.5' i dördüncü sınıf öğrencilerinden oluşmuştur. Öğrencilerin %44.8'i 20 yaşından küçük, %52.6'sı 21-25 yaş arasında ve %2.6'sı ise 26 yaşından büyük öğrencilerdir. Öğrencilerin en küçüğü 17 yaşında en büyüğü ise 32 yaşında olup, yaş ortalaması 20.7±2.3 'dür. Öğrencilerin % 81'i düz lise, %6.9'u Sağlık Meslek Lisesi, %4.3'ü Anadolu Lisesi, %6'sı Süper Lise ve %1.7'si İmam Hatip Lisesi mezunudur. Ayrıca öğrencilerin %79.3'ünün Şanlıurfa dışındaki illerden geldikleri saptanmıştır. Öğrencilerin %6'sı hemşire olarak herhangi bir sağlık kuruluşlarında çalışmaktadır.

Tablo 1'de öğrencilerin hemşirelik mesleğini tercih etme durumları, mezun olduktan sonra çalışmak istedikleri statüler yer almaktadır. Tablo 1 incelendiğinde, öğrencilerin %42.2'si hemşireliği ilk tercih olarak yazarken, %42.3'ü ise hemşireliği 4. ve daha sonraki tercihlerinde yazmışlardır. Bu sonuçlara göre öğrencilerin %57.7'si ilk 3 tercih içinde hemşirelik mesleğini yazdığı için araştırmaya katılan öğrencilerin çoğunun bu mesleği isteyerek geldikleri söylenebilir. Kaya ve arkadaşlarının 2003 yılında Şanlıurfa il merkezinde çalışan hemşireler üzerinde yaptıkları araştırmada, ön lisans ve lisans mezunlarının %60'ının mesleğin ilk tercihleri arasında yer aldığı saptanmıştır. Taşdemir ve Atalay'da yaptıkları çalışmada benzer sonuçlar bulmuşlardır (Kaya ve ark. 2004, Taşdemir ve ark. 1999, Atalay ve ark. 1994, Pınar ve ark. 1998).

Tablo 1. Öğrencilerin Hemşirelik Mesleğini Tercih Etme Durumları

Üniversite sınavında hemşirelik mesleğini tercih etme durumu	Sayı	Yüzde
Birinci tercih	49	42.2
İkinci tercih	14	12.1
Üçüncü tercih	4	3.4
4. ve üzeri	49	42.3
İlk tercih edilen meslek grubu		
Hemşirelik	49	42.2
Eğitim	59	50.9
Diğer meslekler	8	6.9
Öğrencilerin hemşire olarak ileride çalışmak istediği kurum		
Üniversitede akademisyen olarak	52	44.8
Hastane	51	44.0
Sağlık ocağı	5	4.3
Özel sağlık kuruluşu	8	6.9
Hastaneyi tercih edenlerin çalışmak istedikleri statü		
Klinisyen hemşire	7	6.0
Sorumlu hemşire	13	11.2
Başhemşire	29	25.0
Eğitimci hemşire	67	57.8
Meslek tercih nedeni		
İş imkanların daha iyi olması	9	7.8
Hemşirelik mesleğine duyulan ilgi	46	39.7
Puanın yetmesi, boşta kalmamak, üniversite okumak	35	30.2
Ailemin ısrarı, memleketimde okumak	26	22.3
TOPLAM	116	100.0

Hemşirelik mesleğini ilk sırada tercih durumları sınıflara göre incelendiğinde, birinci sınıfların %41.5'i tercih ederken, 2., 3. ve 4. sınıflar sırasıyla %22.6, %20.8, %15.1'dir ve aralarındaki fark anlamlıdır ($\chi^2=21.65$, df:3, $p<0.001$). Hemşirelik mesleğini ilk 3 tercih içinde kodlamayan öğrencilerin %50.9'u öğretmenlik mesleği gibi eğitim verme yönü ağırlıklı olan mesleklerde çalışmak istediklerini belirtmişlerdir.

Öğrencilere mezun olduktan sonra çalışmak istedikleri yerler sorulduğunda, %44.8'i üniversitede akademisyen, %55.2'si ise çeşitli sağlık kurumlarında hemşire olarak çalışmak istediklerini ifade etmişlerdir. Öğrencilerin çalışmak istedikleri alanlar

sınıflara göre anlamlı farklılık göstermemektedir ($\chi^2=4.59$, df: 3, $p>0.05$). Akademisyenliğin klinisyenliğe göre tercih edilme nedeni olarak ta hastanede çalışan hemşirelerin çalışma koşullarının daha ağır ve statüsünün düşük olmasından dolayı öğrenci hemşirelerin akademisyenliğe daha çok yöneldiği düşünülebilir (Karakuş ve ark. 2005).

Öğrencilerin hastanede çalışmak istedikleri yerlere bakıldığında ise, %57.8'i eğitim hemşiresi olarak çalışmak istediğini ifade etmiştir. Bu bulgu, öğrencilerin yarısından çoğunun hemşireliğim eğitici fonksiyonunu tercih ettiklerini göstermektedir. Çünkü öğrencilerin %50.9'u üniversite

sınavında ilk tercih olarak öğretmenlik mesleğini tercih etmişlerdir.

Öğrencilerin hemşirelik mesleğini neden seçtikleri incelendiğinde; %39.7'si hemşirelik mesleğine duyulan ilgi, %30.2'si üniversitede aldığı puanın yetmesi ya da boşta kalmamak, %22.3'ü ise ailesinin ısrarı yüzünden bu mesleği seçtiğini belirtmiştir. Law ve Arthur (2003) yaptıkları çalışmada öğrencilerin çoğunluğu bu mesleği "boşta kalmamak", "hemşirelik mesleğine duyulan ilgiden" dolayı seçtiklerini ifade etmişlerdir. Conk (1990) ise,

%54.4'ünün aile isteği ve ÖSS sınav sonuçlarına bağlı rastlantısal olarak hemşirelik mesleğini seçtiklerini saptamıştır. Conk'un 1990 yılında yaptığı çalışma ile bu çalışma karşılaştırıldığında, yukarıda da belirtildiği gibi yıllara göre hemşirelik mesleğine duyulan ilginin bu farklılığı ortaya çıkardığı düşünülebilir (Conk 1990). Biri birine yakın tarihlerde gerçekleştirilen Law ve Arthur'un çalışmasının (2003) sonuçlarının bu çalışmamızın sonuçlarına benzemesi de benzer sonucu ortaya çıkarmaktadır.

Tablo 2. Öğrencilerin Hemşirelik Eğitimi ve Öğretim Elemanından Beklentileri ile Hemşirelik İmajını Etkileyen Olumsuz Faktörlerle İlgili Düşünceleri

	Sayı	Yüzde
Öğretim elemanından beklentiler		
Beklentim yok	29	25.0
Ezbere dayalı eğitim verilmesin	32	17.6
İlgili,sıcak samimi yaklaşım	55	46.4
Hemşirelik imajını olumsuz etkileyen faktörler		
Mezun olunan okulların farklılığı	19	16.4
Hemşirelerin iletişim becerilerinin başarısızlığı	59	50.9
Kadın mesleği olması	10	8.6
Çok yoğun ve stresli çalışma temposu	10	8.6
Görev, yetki ve sorumlukların belirsizliği	5	4.3
Bilmiyorum	13	11.2
Hemşirelik eğitimden beklentiler		
Mesleki bilgi ve becerilerin ağırlıklı olması	83	71.5
Olanaklar arttırılmalı (kütüphane,bilgisayar, eksik araç-gereç...)	19	16.4
Beklentim yok, memnunum	14	12.1
Toplam	116	100.0

Tablo 2'de öğrencilerin hemşirelik imajını etkileyen faktörlere ilişkin düşünceleri değerlendirildiğinde; öğrencilerin %50.9'u meslektaşlarının insanlar arası ilişkilerinde başarısız oldukları için toplumsal imajlarının kötü olduğunu ifade etmiştir. Öğrencilerin %16.4'ü ise mezun olunan okulların standart olmamasından dolayı hemşirelik imajının kötü etkilendiğini belirtmiştir.

Hemşirelik eğitiminden beklentilere bakıldığında öğrencilerin

%71.5'i hemşirelik eğitimi boyunca yer alan uygulamaların arttırılması yönünde öneri getirirken, %46.4'ü ise öğretim elemanından ilgili, sıcak, samimi bir yaklaşım beklediklerini belirtmişlerdir (Tablo 2). Cimete'nin (1998) yaptığı araştırmada ise hem teorik dersler hem de uygulama alanlarında öğretim elemanının öğrenciye sağladığı destek öğrencinin bakım davranışını öğrenmesi ve mesleğe saygı duymasını olumlu yönde pekiştirdiğini belirtmiştir.

Tablo 3. Öğrencilerin Sınıflarına Göre Hemşirelik Mesleği İle İlgili Düşünceleri ve Hemşirelik Eğitiminden Beklentileri

Hemşirelik Mesleği İle İlgili Düşünceler ve Beklentiler	1. Sınıf		2. Sınıf		3. Sınıf		4. Sınıf	
	S	%	S	%	S	%	S	%
Hemşireliği tercih etme sırası								
İlk 3 tercih içinde kodlayan	23	34.3	14	20.9	11	16.4	19	28.4
Daha sonraki tercihlerde kodlayan	6	12.2	12	24.5	10	20.4	21	42.9
$\chi^2=7.65, df=3, p= 0.054$								
Hemşireliği tercih etme nedeni								
Mesleğe duyulan ilgi	7	25.0	16	66.7	10	47.6	13	33.3
İş imkanların yeterli olması	6	21.4	1	4.2	2	9.5	0	0
Diğer nedenler	16	53.6	9	30.1	9	43.9	27	66.7
$\chi^2=1.67 df= 3, p= 0.643$								
Meslekle ilgili ilk düşüncesi								
olumlu	10	34.5	9	34.6	8	38.1	14	35.0
olumsuz	19	66.5	17	66.4	13	62.9	26	65.0
$\chi^2=3.02, df= 3, p=0.388$								
Meslekle ilgili şimdiki düşüncesi								
olumlu	19	66.5	17	65.4	18	85.7	28	70.0
olumsuz	10	34.5	9	35.6	3	14.3	12	30.0
$\chi^2=9.53, df=3, p=0.023$								
Mezun olduktan sonra mesleği yapma durumu								
Yapacağım	24	82.8	22	84.6	17	81.0	30	75.0
Yapmayacağım	5	17.2	4	15.4	4	19.0	10	25.0
$\chi^2=1.12, df=3, p= 0.771$								
Hemşirelik eğitimden beklentileri								
Mesleki bilgi ve becerilerin ağırlıklı olması	18	62.1	18	69.2	11	52.4	23	57.5
Olanaklar artırılmalı	8	28.6	6	23.1	8	38.1	10	25.0
Beklentim yok, memnunum	3	10.3	2	7.7	2	9.5	7	17.5
$\chi^2=6.60, df=3, p=0.085$								
Toplam	29	100.0	26	100.0	21	100.0	40	100.0

Tablo-3’de öğrencilerin sınıflarına göre hemşirelik mesleği ile ilgili düşünceleri ve hemşirelik eğitiminden beklentileri verilmiştir. Bu verilere göre öğrencilerin hemşireliği tercih etme sırasına bakıldığında ilk 3 tercih içinde kodlayan öğrencilerin %34.3 birinci sınıf, %20.9’u ikinci sınıf, %24.5’i üçüncü sınıf ve %28.4’ü dördüncü sınıf olduğu belirlenmiştir. Bu çerçevede hemşireliğin giderek istenen bir meslek olduğu görülebilmektedir.

Ancak toplumumuzda hemşirelik mesleği diğer mesleklere göre daha az tercih edilen meslekler içindedir. Profesyonel statüye geçiş, istekli olmanın dışında bilgi, otonomi, eğitim, statü ve güçlü örgütlenme gibi donanım gerektiren meslekler daha fazla tercih edilirken, hemşireliğin bu süreçte hızlı yol aldığı söylenirse de gelişmelerin olması hemşireliğin daha fazla tercih edilme nedeni olabilir (Çakmakçı ve Aycan 2003).

Öğrencilerin hemşireliği tercih etme nedenlerine bakıldığında ise, hemşirelik mesleğine duyulan ilgiden dolayı tercih eden öğrencilerin %25.0'ı birinci sınıf, %66.7'si ikinci sınıf, %47.6'sı üçüncü sınıf ve %33.3'de dördüncü sınıf öğrencilerdir. Öğrenciler diğer nedenler olarak "puanının yetmesi", "üniversite de okumak", "ailemin ısrarı ya da memleketimde okumak", "boşta kalmamak" şeklinde ifadeler kullanmışlardır.

Öğrencilerin hemşirelik mesleği hakkında öğrenime başladıkları zamanki ilk düşüncelerine bakıldığında; genel olarak %45.7'si olumlu düşündüğünü, %54.3'ü olumsuz düşündüğünü ifade etmiştir. Tablo 3'de hemşirelik konusunda ilk düşüncelerinin sınıflara göre dağılımı incelendiğinde, olumlu ve olumsuz düşüncelerin benzer olduğu, aralarında anlamlı farklılık bulunmadığı saptanmıştır ($p>0.05$). Yapılan araştırmalara göre de hemşirelik mesleğini tercih etmeme durumlarına bakıldığında, öğrenciler, ideallerinde başka meslek olduğu, mesleği sevmediği, mesleğe toplum bakışının iyi olmadığı, günümüz hastane, çalışma koşullarının kötü olduğunu ifade etmişlerdir (Çakmakçı ve Aycan 2003, Kocaman 2004, Atalay 1994).

Öğrencilerin hemşirelikle ilgili şimdiki düşüncelerine bakıldığında ise genel olarak %70.7'si olumlu düşünürken, %29.3'ü olumsuz düşünmüşlerdir. Sınıflara göre dağılımı incelendiğinde ise, 3. ve 4. sınıfta olumlu düşüncelerin anlamlı olarak yükseldiği belirlenmiştir ($p<0.05$). Bu sonuçlara göre öğrencilerin hemşirelik mesleği hakkında bilgi ve uygulamaları arttıkça olumlu düşüncelerin arttığı saptanmıştır (Tugay ve ark. 2005).

Hemşirelik mesleği ile ilgili fikrini değiştiren olumlu faktörlere bakıldığında "aldığım eğitimler ve stajlar" diyen öğrencilerin %58.6'sı birinci sınıf, %52.2'si ikinci sınıf, %52.4'ü üçüncü sınıf ve %42'si ise

dördüncü sınıf öğrencileridir. Hemşirelik mesleği ile ilgili fikrini değiştiren olumsuz faktörlere bakıldığında ise, "meslektaşlarımızın olumsuz davranışları" şeklinde ifade eden öğrencilerin %6.9'u birinci sınıf, %3.8'i ikinci sınıf, %19.0'ı üçüncü sınıf, %22.5'i dördüncü sınıf öğrencilerinden oluşmaktadır. Ayrıca yine olumsuz faktörlere bakıldığında "hocaların etkisi ya da derslerin ağır olması" diyen öğrencilerin %3.4'ü birinci sınıf, %11.5'i ikinci sınıf, %9.5'i üçüncü sınıf, %7.5'i dördüncü sınıf öğrencileridir.

Olumlu düşünen öğrenciler, "mesleğimi seviyorum", "kutsal bir meslek" ya da "insanlara yardım eden bir meslek" ifadelerini kullanırken, olumsuz düşünen öğrenciler, "mesleğimi sevmiyorum", "doktorun yardımcısı olarak gözükken bir meslek", "hemşireliği yapamayacağım, bana göre değil" şeklinde ifadeler kullanmışlardır. Turgay ve arkadaşları araştırmalarında öğrencilerin %46.9'u hastaya zarar verme korkusu nedeni ile mesleği yapamayacağını ifade etmişlerdir (Turgay ve ark. 2005). Karakuş ve arkadaşlarının lise son sınıf öğrencilerinin hemşirelik mesleği hakkında düşüncelerini belirlemek amacıyla yaptıkları araştırmada, öğrencilerin çoğunluğu hemşireliğin kutsal bir meslek olduğunu belirtmesine rağmen çoğu (%65.7) hemşireliği tercih etmeyeceklerini ifade etmişlerdir (Karakuş ve ark. 2005).

Öğrencilerin mezun olduktan sonra bu mesleği yapma isteklerine bakıldığında, "evet" diyen öğrencilerin %82.8'i birinci sınıf, %84.6'sı ikinci sınıf, %81'i üçüncü sınıf, %75'i ise dördüncü sınıf öğrencileridir. Mezun olduktan sonra mesleği yapmak isteyen öğrencilerin nedenleri sorgulandığında birinci sınıf öğrencilerin %65.5'i, ikinci sınıf öğrencilerin %61.5'i, üçüncü sınıf öğrencilerin %52.4'ü, dördüncü sınıf öğrencilerin %57.9'u hemşirelik mesleğini sevdiğini ifade etmişlerdir.

SONUÇ VE ÖNERİLER

Araştırmaya katılan öğrencilerin %42.2'si hemşirelik mesleğini birinci sırada tercih ederken %42.3'ü ilk 3 tercih arasında hemşireliği kodlamamıştır. Yıllara göre incelendiğinde mesleğe duyulan ilginin arttığı saptanmıştır.

İlk 3 tercih arasında hemşireliği tercih etmeyen öğrencilerin çoğunluğu (%50.9) eğitim yönü fazla olan meslekleri tercih etmiştir.

Hemşirelik bölümünde okuyan öğrencilerin çoğunun (%57.7) bu mesleğe isteyerek geldikleri görülmüştür.

Hemşirelik mesleği hakkında ilk düşüncesi olumsuz olan öğrencilerin çoğunun meslekle ilgili bilgi ve uygulamaları arttıkça olumlu hale geldiği saptanmıştır.

Öğrencilerin %71.5'i mesleki bilgi ve becerilerin ağırlıklı olması gerektiğini ifade etmişlerdir.

Öğrenciler öğretim elemanlarından samimi, sıcak bir ortam ile ezbere dayalı olmayan bir eğitim

yönteminin kullanılmasını beklemektedirler.

Öneriler

Lise son sınıf öğrencilere meslek seçimi ve her mesleğin özellikleri hakkında bilgi verilerek daha doğru tercihler yapılmasının sağlanması,

Hemşirelik programı içinde yer alan uygulama alanlarının öğrencilere hemşirelik mesleğini sevdirecek ve kaliteli bir şekilde eğitecek ortamların sağlanması ve artırılması,

Hemşirelik eğitimini veren öğretim elemanların öğrencilere olumlu rol modeli olmalarının sağlanması,

Hemşirelik becerisinin geliştirilebilmesi için uygulamaların artırılması,

Ders programlarında yer alan iletişim derslerinin nicelik ve niteliğinin iyileştirilmesi yanı sıra, uygulamaların artırılmasının uygun olacağı düşünülmektedir.

Öğrencilerin yaklaşık yarısının akademisyen olmayı tercih etmelerinin nedeni araştırılmalıdır.

KAYNAKLAR

..... TC: Sağlık Bakanlığı Avrupa Komisyonu Türkiye Üreme Sağlığı Programı EUROPEAID/111056/C/SV/TR. Hizmet Öncesi ve Hizmet İçi İhtiyaç Saptama Hazırlık Raporu Şubat 2004.

Akbayrak N, Tosun N (2002). Sağlık ekibi ve ekibin bir üyesi olarak hemşirenin rolü. Sendrom. 14(1):17-23.

Atalay M (1994). Hemşirelik birinci sınıf öğrencilerinin klinik uygulamada yaşadıkları güçlükler ve yardım beklentileri. Hacettepe Üniversitesi Hemşirelik Yüksekokulu Dergisi 1(1):19-25.

Baykal Ü, Sökmen S, Korkmaz Ş ve ark (2002). Öğrenci memnuniyeti ölçeği geliştirme çalışması. İ.Ü. Florence Nightingale Hemşirelik Yüksekokulu Hemşirelik Dergisi 49 http://www.istanbul.edu.tr/yuksekokullar/floren/Hemşirelik%20Dergisi/Sayi_49.htm#2

Beauregard M, Richardson S (2003). Improving our image a nurse at a time.

Journal of Nursing Administration. 33: 10-14.

Cimete G (1998). Öğrenci - öğretim elemanına etkileşimine yönelik kalitatif bir çalışma. Cumhuriyet Üniversitesi Hemşirelik Yüksekokulu Dergisi 1(2): 9-19.

Conk Z (1990). Öğrencilerin Meslek ve Sağlık Sorunlarının İncelenmesi. Ege Üniversitesi Hemşirelik Yüksekokulu, 3. Ulusal Hemşirelik Kongresi Bildirileri.12-14 Eylül İzmir, 519-531.

Costantino V, Perissinotto E, Scattolin A et al. (2000). Motivation and expectations of graduate nursing student at the university of padova. Professioni infermieristiche 53(1): 17-25.

Çakmakçı A, Aycan N (2003). Lise son sınıf öğrencilerin hemşirelik mesleğine bakış açıları ile mesleği tercih etme durumları. Hemşirelik Forumu 6(1):33-43.

Hatipoğlu S (2000). Çağdaş yaşam ve hemşirelik. Sendrom 12(3):10-15.

[Http://www.Un.Org.Tr/Who/Nurseturk/Saglikbak.HTM](http://www.Un.Org.Tr/Who/Nurseturk/Saglikbak.HTM) (21 Mayıs 2002).

- Kaiser LM** (2004). Presence in three interconnected contexts: considerations for nursing education in the 21 St Century. Nurse Leadersh Forum 8(4): 150-5.
- Karakuş A, Karadağ N, Birgili F ve ark.** (2005). Lise son sınıf kız öğrencilerin hemşirelik mesleğine bakış açıları ile mesleği tercih etme durumları. Hemşirelik Forumu 1(2): 16-24.
- Kaya O, Şimşek Z, Kabalcıoğlu F ve ark.** (2004). Hemşirelerin mesleki imajlarını ve mesleği algılama durumlarını etkileyen faktörler. Hemşirelik Forumu. 7(1): 1-6.
- Kocaman G** (2003). Hemşirelikte kanıta dayalı uygulama. Hemşirelikte Araştırma Geliştirme Dergisi 5(2): 61-70.
- Kocaman G** (2004). Türkiye’de hemşirelik eğitim sorunları ve çözüm arayışları. Hemşirelikte Araştırma Geliştirme Dergisi Özel Baskı
- Law W, Arthur D** (2003). What factors influence hong kong school students in their choice of a career in nursing? International Journal of Nursing Studies 40:23-32.
- Oru E** (1999). Çağdaş hemşirenin rol ve işlevleri. İlet Dergisi 2(1):7-12.
- Pınar R, Arıkan S** (1998). Hemşirelerde İş Doyumu: Etkileyen Faktörler, İş Doyumu İle Benlik Saygısı ve Asertivite İlişkisi. VI Ulusal Hemşirelik Kongre Kitabı. 14-16 Mayıs Ankara. 159-170.
- Taşdemir G, Karaaslan A** (1999). Hemşirelerin empatik eğilim ve iş doyumunu düzeyleri arasındaki ilişkinin incelenmesi. Ege Üniversitesi Hemşirelik Yüksek Okulu Dergisi 15(1):1-12.
- Turgay San A, Karaca B, Çeber E ve ark.** (2005). Hemşirelik öğrencilerinin mesleği algılayışları. Atatürk Üniversitesi Hemşirelik Yüksekokulu Dergisi 8(1):54-62.
- Yiğit R** (1994). Hemşirelik. Türk Hemşireler Dergisi 2 (44): 9-12.